

**СТЕНОГРАМА**  
**засідання Комітету Верховної Ради України**  
**з питань культури і духовності**

7 листопада 2018 року

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто зможе від комітету бути присутнім 13 листопада в приміщенні Міністерства культури України "Про проведення року української культури в Австрії"? Я хотів запитати, чи пані Ірина не змогла би бути присутньою, оскільки займається цими питаннями?

ПОДОЛЯК І.І. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Будемо вважати, що це питання вирішене. Дякую.

Ще одне питання, це про затвердження робочої групи з підготовки та проведення засідання, присвяченого вшануванню пам'яті жертв Голодомору. В принципі, це відповідальна справа. Тут є склад робочої групи, нам потрібно затвердити склад робочої групи. Активно нам в цьому допомагає Комітет у закордонних справах, колега Ганна Гопко, яка готова долучатися і активно працювати. Тут потрібно визначити керівника групи.

Я би пропонував, колеги, якщо ви не проти, колезі Єленському запропонувати очолити цю робочу групу.

ПОДОЛЯК І.І. Давайте обговоримо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте.

Робоча група з підготовки та проведення засідання, присвяченого вшануванню пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Члени робочої групи: Княжицький, Гопко, Подоляк, Єленський, Матіос, Тарута, Лесюк, В'ятрович, Тиліщак, Дід, Кас'янчук, Бабенко, Мосолов, Сімон, Грабчак, Буджеган, Редька. Це по прізвищах, я не читав всі посади, але у вас є це у ваших документах, колеги.

ЛЕСЮК Я.В. \_\_\_\_\_. (Не чути)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Погоджуюсь. Я теж це підтримую.

Колега Єленський?

ПОДОЛЯК І.І. Пропоную голосуванням визначитися.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб затвердити робочу групу, додавши сюди пана Івана Васюника за згодою і запропонувати очолити цю групу...

Так, будь ласка.

ГРАБЧАК К.К.. Пане Миколо, пані Ганна Гопко хотіла прийти до нас на засідання. Вони вирішують...

ПОДОЛЯК І.І. Скажіть, що ми проголосуємо... Скажете, що ми проголосували, це вона сама хай вже вирішує...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, звичайно.

Хто за таке рішення, прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято.

Так.

ТИЛЩАК В.С.\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Думаю, що колега Єленський це все після засідання комітету оперативно вирішить. Ми доручили йому координувати цю діяльність і він зможе все це швидко зробити.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Щодо організаційних питань, ми це узгодили, це сьогодні все розійдеться. Ми розуміємо, що мало часу. І ми щойно говорили з паном В'ятровичем, він, на жаль, теж завантажений, бо в ці дні буде дуже багато заходів. Але через те і нам треба. І ми будемо тісно співпрацювати, як я вже сказав, з комітетом Ганни Гопко. І я думаю, що колега Єленський має досвід організації подібних заходів і всі інші необхідні якості для того, щоб ми гідно провели і вшанували цей захід.

ПОДОЛЯК І.І. Це буде пленарний тиждень?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це буде п'ятниця пленарного тижня. В залі, так.

Буде багато інших заходів теж. Просто Інститут національної пам'яті опікується ним. Але нам, безумовно, потрібна буде ваша допомога для організації.

Там є все. Ми це узгодимо.

Добре. Якщо немає більше питань з цього питання, ми можемо перейти. Давайте ще останній – проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення прозорості при погодженні документації із землеустрою та врегулювання інших питань у сфері землеустрою. Ми тут другий комітет. Це законопроект Кабінету Міністрів.

ПОДОЛЯК І.І. А хто перший?

ГАНДЗЮК І.Б. Комітет Бакуменка, з питань аграрної політики та земельних відносин.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Які є думки?

ГАНДЗЮК І.Б. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Оскільки тут є, до речі, представники Київської міської адміністрації, ви теж можете свою точку зору з цього приводу сказати.

Зачитайте, будь ласка, ще раз цей пункт.

ПОДОЛЯК І.І. Тобто в цій частині вони хочуть, щоб Мінкульт погоджував проекти землеустрою щодо відведення земельних ділянок, на яких розташовані пам'ятки національного значення, їх буферні зони, об'єкти всесвітньої спадщини, території археологічні. І крім тих, тобто вони хочуть погоджувати і національного значення, і місцевого значення. Послухайте, "на яких розташовані пам'ятки культурної спадщини місцевого значення".

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, прочитайте, будь ласка.

ПОДОЛЯК І.І. Погоджує. І на яких розташовані пам'ятки культурної спадщини місцевого значення, зони охорони таких пам'яток, а також на інших землях історико-культурного призначення, крім випадків, зазначених в абзаці 5 цієї частини (це, очевидно, ті, які стосуються національного значення) з органом виконавчої влади АР Крим, відповідним структурним підрозділом обласної, Київської і Севастопольської міської державної адміністрації у сфері охорони культурної спадщини. Але тут не вказані інші органи місцевого самоврядування. Тобто вони будуть

погоджувати, і всі оці зони хочуть погоджувати - і національних пам'яток, і місцевого значення.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Є два органи, які будуть погоджувати землі під пам'ятками.

ПОДОЛЯК І.І. Чому два? Вони хочуть самі це погоджувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, Ірина Ігорівна.

Будь ласка.

БАБЕНКО В.О. Суть самого законопроекту полягає в наступному. 186 стаття погоджує і затверджує документації землеустрою, значно розширюється, там вводиться поняття "в електронній формі погодження", "передача на погодження через ЦНАПи" і так далі. Тобто що стосується Земельного кодексу, то із-за того, що ліквідовується стаття 186 з індексом "1", де прописано повноваження Мінкульту щодо погодження проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок по національних пам'ятках, їхніх охоронних зонах, по охоронюваних археологічних територіях, місцеві органи будуть погоджувати щодо пам'яток місцевого значення. Ну тобто так було прописано в статті 186 індекс "1".

Наскільки вони у зв'язку зі змінами ліквідовують статтю 186 з індексом "1", то вони повністю слово в слово ці положення переносять в статтю 186. Тобто ми нічого не втрачаємо, навпаки, ми

навіть здобуваємо. Тому що в чинній редакції Земельного кодексу було погодження в охоронних зонах, а охоронна зона це є менше, ніж зона охорони, а тут розширюється – зони охорони. Тобто розширюється. То ми навіть навпаки набуваємо.

Одне питання, яке виникає, чому, залишаючи погодження, вони викреслюють повноваження в нашому Законі про охорону культурної спадщини щодо погодження проектів землеустрою? Оце одне питання, яке виникає. В частині змін до Земельного кодексу - це, швидше, технічне.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте!

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. Можна? Представник Міністерства культури Нечипоренко Юлія Віталіївна, начальник відділу у сфері охорони культурної спадщини.

В Законі про охорону культурної спадщини якраз вилучаються повноваження районних адміністрацій щодо погодження з порядком документації, яка на сьогоднішній день не діє. Районні адміністрації на сьогоднішній день не погоджують...

БАБЕНКО В.О. А, так, так.

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. ...порядок документації. Але по тексті Земельного кодексу я хотіла би звернути увагу, що тут деякі невідповідності є: історичні ареали, землевпорядна документація в

історичних ареалах погоджується на сьогоднішній день національним органом, і в ряді законів у нас прописано. Тут історичний ареал перенесений в зону місцевих органів. Крім того, тут зазначено, що погоджують структурні підрозділи обласних адміністрацій відповідні. На сьогоднішній день відповідно до Закону про охорону культурної спадщини немає структурних підрозділів. Обласна адміністрація, Київська і міська державна адміністрація виконують повноваження з охорони культурної спадщини і погоджують відповідно розпорядну документацію.

Тому по тексту якщо тут виправити, в принципі...

ПОДОЛЯК І.І. Як виправити? Що ви пропонуєте?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, дивіться! Я пропоную тоді, якщо загалом цей закон в принципі є логічним, ми, по-перше, є другим комітетом, а по-друге, говоримо про перше читання. Ми можемо рекомендувати прийняти закон в першому читанні і подати поправки до другого читання в тих пунктах, про які ви говорите. Це логічно? Немає ні в кого заперечень, колеги? Так і можемо записати, що ми погоджуємось з тим, щоб прийняти цей закон в першому читанні, привівши його, привівши статтю таку-то у відповідність до Закону "Про культурну спадщину". Тобто не Закон "Про культурну спадщину" змінювати, а навпаки – ці статті привести у відповідність до чинного Закону "Про охорону культурної спадщини".

ПОДОЛЯК І.І. Практика є така, що будь-які положення, будь-які положення – це зразу додаткова корупційна складова. І вона є.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться. Я з цим погоджуюсь. Я з цим погоджуюсь. Яка ваша пропозиція? Оскільки скажу щиро, що ми можемо знову ж таки, якщо ми вважаємо, що цих положень забагато, я теж вважаю, що їх забагато, ми можемо відповідні поправки подати до другого читання.

БАБЕНКО В.О. Але тут вони якраз і пропонують...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зменшити їх.

БАБЕНКО В.О. ...прибрати контакт з органом культурної спадщини. Це все в електронному вигляді робиться. І сам замовник не контактує з органом охорони культурної спадщини. Навпаки, скорочують, прибирають корупційну складову. Ну мені так видається.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Одним словом, колеги, хто за те, щоб погодитися з прийняттям цього закону в першому читанні, привівши його у відповідність до чинного Закону "Про охорону культурної спадщини", прошу голосувати.

Хто за? Проти? Утримався? Дякую.

Колеги! Ми переходимо до наступного питання. У нас є друге читання, це внесення змін до деяких законів України з питань удосконалення системи охорони культурної спадщини. Сподіваємося, що занадто довго ми не будемо по них іти. У вас є тексти цього законопроекту. Я попрошу pana Юрія Крайняка сісти коло мене і йти за цими пунктами з відповідним коментарем.

Колеги, у вас є текст законів в руках, щоб ми просто не зачитували зайвий раз, якщо хтось захоче заперечити.

АНТОНЕНКО Л.В. Шановні колеги!

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

АНТОНЕНКО Л.В. Я хотів би просто представитись. Мене звати Леонід Антоненко, я депутат Київської міської ради і голова комісії з питань власності, автор проекту рішення Київської міської ради, який поки що не зареєстрований, оскільки ми очікуємо на це друге читання, щоб його синхронізувати з законом, аналогічного рішення. Але це рішення ґрунтується на трошки інших технічних моментах, які ми виписали у співпраці з суддями Верховного Суду небайдужими, які звертали увагу на недосконалість певних правових колізій, які виникають під час розгляду подібних спорів, виникали в минулому і можуть виникнути в майбутньому, якщо певні речі, які тут прописані сьогодні, вони залишаться так, як є. Там коли ми до них дійдемо, я надам свій коментар.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться. Ми працюємо відповідно до певної процедури. І ви як юрист чудово її розумієте і знаєте, що закон підтримано в першому читанні, ми йдемо зараз за поданими поправками, і був термін на подачу цих поправок. І якісь поправки нами будуть прийматися, якісь будуть відхилятися. Якщо у вас будуть зауваження або якісь побажання щодо цих поправок, і якщо ці поправки в тій чи іншій мірі враховуватимуть, наприклад, якісь ваші застереження, якщо вони є логічні і інших думок не буде, то ми зможемо це...

АНТОНЕНКО Л.В. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тут є теж працівники відповідних підрозділів Київської адміністрації. Тобто ваша позиція спільна чи окрема?

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Не зовсім. Зрозуміло. Тоді у нас, можливо, буде невелика дискусія. Але хочу нагадати, що в основному в дискусії беруть участь члени комітету. Ми, звичайно, будемо слухати і вашу думку, і думку ваших колег з Київської адміністрації.

Будь ласка, отже ідемо по поправках. І я хотів би, щоб ми максимально швидко це зробили, наскільки це можливо, з декількох

причин. Одна з причини, що у нас буде досить велика нарада з Комітетом у закордонних справах і з представниками України в міжнародних організаціях щодо закону мовного, який ми приймали сьогодні. Так, про освіту і пункти, які стосуються мови. І через те ми повинні спробувати швидко про це поговорити.

Давайте, перше.

КРАЙНЯК Ю.О. Перша поправка, поправка народного депутата Ігоря Луценка, він пропонує встановити, що угода відчуження пам'яток підлягає нотаріальному посвідченню. Пропонується це відхилити, тому що, по-перше, ця поправка стосується статті, яка не підтрималася в першому читанні, а це суперечить Регламенту, і друге, що для запровадження нотаріального засвідчення необхідно вносити зміни до Закону про нотаріат. Тобто додатково це цілий пласт процедури, а вона тут не відображена, тому пропонується її відхилити.

БАБЕНКО В.О. *(Не чути)*

КРАЙНЯК Ю.О. Це повтор лише тільки в частині нерухомості. А тут виходить, що будь-яка, в тому числі і рухома пам'ятка, підлягає нотаріальному...

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, хто за те, щоб відхилити цю поправку, прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято.

КРАЙНЯК Ю.О. Поправка... пропонується виключити пункт перший частини першої розділу першого, це стаття, регулювала лише питання пам'яток. Цим законопроектом додається, що до них щойно виявлені об'єкти, тобто мова іде про таку поправку. Пропонується цю поправку відхилити, тому що термін "пам'яток" у назві статті має бути розширений, є загальна термінологія "об'єкт культурної спадщини", як у всьому законопроекті прописано.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так?

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю.. Ми пропонуємо, щоб було лише "пам'ятки". Тому що ми вважаємо, що "об'єкт культурної спадщини" - це надто широке визначення. Пам'ятки – це ті об'єкти, які є в державному реєстрі, а об'єкти – це будь-які об'єкти, які мають цінність. І виходить надто великий обсяг споруд. І взагалі буде підпадати під порядок примусового відчуження.

БАБЕНКО В.О. Я, підтримуючи це, можу запропонувати компромісний варіант.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Що саме?

БАБЕНКО В.О. Ну, те, що це занадто широке поняття... То я хотів запропонувати компромісний варіант: пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте. Дайте завершити, будь ласка.

БАБЕНКО В.О. Оскільки щойно виявлені об'єкти культурної спадщини, вони формалізовані, вони викладаються і затверджуються в переліках відповідних місцевих адміністрацій. Їх можна назвати, що вони точно виявлені.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Як ви пропонуєте?

БАБЕНКО В.О. Пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини.

КРАЙНЯК Ю.О. Це залежно від того, коли приймав комітет. В даному випадку ми лише про назву статті кажемо, не про регулювання. Якщо там також включаються, в тому числі і щойно виявлені об'єкти, то тоді потрібно відхиляти цю поправку. Якщо щойно виявлені об'єкти ми прибираємо з цього законопроекту, то тоді ми цю поправку приймаємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, яка думка?

\_\_\_\_\_. Можна залишити об'єктів культурної спадщини, а конкретизувати вже безпосередньо в самій статті.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми зараз обговорюємо, чи ми в законі регулюємо лише пам'ятки, чи також розширюємо його на термін ОКС (об'єктів культурної спадщини).

КРАЙНЯК Ю.О. Щойно виявлені об'єкти.

ПОДОЛЯК І.І. Пропоную залишити у назві статті слово "пам'ятки".

КРАЙНЯК Ю.О. Тобто врахувати цю поправку.

ПОДОЛЯК І.І. А що він пропонує?

КРАЙНЯК Ю.О. Він пропонує виключити цю зміну з назви цієї статті, тому що зараз у назві статті "пам'ятки", законопроект пропонує "об'єкти культурної спадщини". Він пропонує підтримати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю.,. Ми пропонуємо, щоб цим законом регулювався примусовий викуп і відчуження лише пам'яток.

ПОДОЛЯК І.І. А не об'єктів і не нововиявлених?

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю.. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але що?

ПОДОЛЯК І.І. Але не об'єктів, щоб не йшлося про об'єкти культурної спадщини. І щоб...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, давайте ще раз. Існують пам'ятки, які занесені до переліку. Ми пропонуємо регулювати і перше, і друге?

ПОДОЛЯК І.І. Ми пропонуємо залишити тільки пам'ятки. Не щойно виявлені, які занесені до переліку, а пам'ятки, які є у власності, чийсь. Так, як і було.

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. Справа в тому, що щойно виявлені об'єкти, їхній статус ще не підтверджений, ще немає рішення Міністерства культури чи постанови Кабміну, якою вже закріплений статус пам'ятки. Тому щойно виявлений об'єкт може і не стати пам'яткою, ще не підтверджена його цінність.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тоді нам цю поправку треба врахувати. Всі погоджуються з таким підходом?

Хто за те, щоб врахувати цю поправку, прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято.

Наступне.

КРАЙНЯК Ю.О. Відповідним чином також потрібно врахувати позицію Ігоря Луценка, який також саме про це говорить. Така сама в нього поправка – 14-а.

*(Загальна дискусія)*

ПОДОЛЯК І.І. Ні. То інша поправка...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Юра, сконцентруйтеся, будь ласка.

КРАЙНЯК Ю.О. А, тобто замітини словами "об'єктів культурної спадщині при їх відчуженні".

ПОДОЛЯК І.І. Ні, ми її відхиляємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте. Оскільки ми прийняли концепцію, що ми регулюємо лише пам'ятки, то таким чином

наступна поправка народного депутата Луценка у нас відхиляється. Правильно?

ПОДОЛЯК І.І. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за таке рішення, прошу голосувати. Дякую.

Наступна, четверта поправка.

КРАЙНЯК Ю.О. Четверта поправка, Луценка, вона стосується того, що в частині першій. Тут, скоріше за все, у нього помилка, тому що частина перша, до якої він просить, тут взагалі не використовується слово "продаж". Скоріш за все, він до частини другої пропонує.

БАБЕНКО В.О. Ні, до частини першої. ... *(Не чути)*

КРАЙНЯК Ю.О. Дивіться, пункт перший частини першої розділу першого законопроекту. Це фактично у назві слово "пам'яток" замінити словами "об'єктів культурної спадщини".

БАБЕНКО В.О. Ні, ні. Він пропонує додати абзац в частині першій статті 20-ї, яка починається "в разі продажу пам'ятки", написати "в разі відчуження пам'ятки". Він змінює статтю.

КРАЙНЯК Ю.О. Ні, я розумію, що він змінює. Але просто це не пункт перший частини першої, це уже безпосередньо тіло. Тобто це (раз, два, три) четвертий вже абзац, безпосередньо тіло пункту першого розділу першого законопроекту. І там якраз ідеться про продаж. І потрібно "продаж" змінювати на "відчуження".

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, суть в тому, дивіться, редакційно ми це врахуємо. Питання в тому, чи змінюємо ми "продаж" на "відчуження"? Це те, що пропонується.

*(Загальна дискусія)*

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Продаж має бути оплатним, а відчуження може бути безоплатним.

КРАЙНЯК Ю.О. Для того, щоб обійти просто систему, то можна просто комусь подарувати?

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Ні. Коли ми пропишемо "відчуження" – це означатиме, що теоретично ми можемо і безоплатно забирати пам'ятки.

КРАЙНЯК Ю.О. Там же у нас мова іде про те, що в вартість там включається в тому числі і відшкодування. Це будуть поправки далі розглядатись. Але вартість може зменшуватись за рахунок шкоди, яка

завдається пам'ятці для того, щоб її відшкодувати. Тобто фактично в даному випадку пам'ятка переходить взагалі безкоштовно.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Але це можуть бути певні конкретні випадки, коли будуть певні витрати і тоді ми вийдемо в нуль. Але за загальним правилом ми маємо платно.

*(Загальна дискусія)*

ПОДОЛЯК І.І. Я хотіла сказати тільки одну річ. Що регулює цей закон? Цей закон регулює, що неналежно утримувані пам'ятки має право викупити держава примусово, держава або органи. Ось про що ідеться.

КРАЙНЯК Ю.О. Там трошки інше. Цей викуп здійснюється двома шляхами: перший, це або примусово, якщо власник він не хоче, або добровільно, якщо власник хоче.

ПОДОЛЯК І.І. Але так чи інакше, мова іде про викуп.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А якщо власник хоче подарувати? От вам був приклад, в Івано-Франківську з палацом Потоцьких, який фактично, реальний власник, він його подарував.

*(Загальна дискусія)*

ПОДОЛЯК І.І. Тобто ми, мені здається, сперечаємося про дуже такі речі.

КРАЙНЯК Ю.О. Ну це термінологічні речі. Але якщо ми залишимо відчуження, то ми знімаємо на майбутнє питання з приводу потенційного Палацу Потоцького у майбутньому. А якщо у нас буде лише тільки купівля-продаж...

ПОДОЛЯК І.І. Не виникає проблем і зараз. Коли є бажання подарувати, то це бажання може бути реалізоване.

КРАЙНЯК Ю.О. Але цього регулювання просто немає, про яке ми зараз кажемо.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Чому немає?

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. Якщо ви виносите зміни так, як тут пропонується, то ми мусимо розуміти, що коли власник пам'ятки захоче її подарувати, він повинен...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Йти по процедурі і по порядку.

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. ...повідомити орган охорони про те, що він хоче подарувати.

КРАЙНЯК Ю.О. Давайте почитаємо норму, про яку йдеться.

*(Шум у залі)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, давайте по черзі.

КРАЙНЯК Ю.О. "При продажі пам'ятки щойно виявленого об'єкту культурної спадщини з порушенням правил привілейованої купівлі відповідний орган культурної спадщини..." Тобто мова йде: якщо у мене є культурна спадщина, я її комусь подарував, тобто в такому випадку привілейованого права у органа державної влади на її викуп немає. Лише тільки під час купівлі-продажу це привілейоване право є.

ПОДОЛЯК І.І. Це право з'являється пізніше, наскільки я розумію.

КРАЙНЯК Ю.О. Ні.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Юра, то не там, то не туди.

ПОДОЛЯК І.І. Юра, а які критичні застереження для того, щоб залишити слово "продаж", хвилиночку, що і регулює цей закон. *(Шум у залі)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, дивіться, я не бачу проблеми залишити продаж, так як це і було написано в законі. Тому що відчуження, це треба широкий термін, потім ним будуть зловживати.

Хто за те, щоб відхилити цю поправку, прошу голосувати. Хто за? Дякую. Рішення прийнято.

Наступне, 5-а.

ПОДОЛЯК І.І. Так само.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб її відхилити, прошу голосувати. Дякую, рішення прийнято.

Наступне, 6-а.

КРАЙНЯК Ю.О. Голубов пропонує абзаци 5-й і 6-й пункту першого виключити. Це по суті йдеться про привілейоване право там. Пропонується її відхилити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб відхилити цю поправку, прошу голосувати. Хто за? Дякую. Рішення прийнято.

Наступне, 7-а.

КРАЙНЯК Ю.О. 7, 8, 9 - це поправки до одного і того самого абзацу, їх потрібно розглядати одночасно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Давайте розглянемо. Білозір, Луценко, Подоляк, Бабак, Сидорович – група товаришів во главе з товаришем Подоляк.

Юрій, будь ласка.

КРАЙНЯК Ю.О. Білозір, вона пропонує встановити максимальний розмір вартості, яка відшкодовується. Це пропонується відхилити, тому що має бути ринкова вартість.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб це відхилити, прошу голосувати. Дякую, рішення прийнято.

Луценко.

КРАЙНЯК Ю.О. Луценко, він пропонує змінити строк звернення до суду, для того щоб робити примусовий викуп, вірніше, переведення прав і обов'язків покупця за договором, де у органа культурної спадщини є привілейоване право. Зараз три роки. Він пропонує це збільшити до 5 років. Мені здається, що 5 років – це надто тривалий термін, тому пропонується відхилити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб відхилити цю правку, прошу голосувати. Дякую.

Наступне. Подоляк, Бабак, Сидорович.

КРАЙНЯК Ю.О. Подоляк, Бабак, Сидорович. Вони пропонують викласти в новій редакції. Ну, можна просто переформулювати, можна залишити так, як пропонується безпосередньо цією поправкою 9-ю. У мене є запропонована редакція, просто термінологічно, щоб її...

ПОДОЛЯК І.І. Ми пропонуємо, що у випадку продажу пам'ятки з порушенням права привілейованої купівлі, відповідному органу протягом трьох років можна звернутися до суду, на відміну від 5 років там, з позовом про переведення на нього прав та обов'язків покупця і з одночасним внесенням на депозитний рахунок суду грошової суми, яку за договором повинен сплатити покупець.

КРАЙНЯК Ю.О. Так. Можна я прочитаю, як я пропоную просто цю редакцію викласти. Відчуження власником належної йому пам'ятки. "Щойно виявленого об'єкту культурної спадщини" ми прибираємо, правильно?

ПОДОЛЯК І.І. Так.

КРАЙНЯК Ю.О. Відчуження власником належної йому пам'ятки з порушенням права привілейованої купівлі надає право відповідному органу охоронної й культурної спадщини протягом трьох років звернутися до суду з позовом про переведення на нього прав та обов'язків покупця. До подання позову орган культурної

спадщини зобов'язаний внести на депозитний рахунок суду грошову суму в розмірі, яку за договором повинен сплатити покупець, або якщо грошові зобов'язання виконані, яка була сплачена продавцем покупцеві відповідно до договору про відчуження.

ПОДОЛЯК І.І. Останнє речення?

КРАЙНЯК Ю.О. До подання позову орган культурної спадщини зобов'язаний внести на депозитний рахунок суду грошову суму в розмірі, яку за договором повинен сплатити покупець. Або якщо грошові зобов'язання виконані, тобто якщо вона вже сплачена, тобто, яка була сплачена продавцем покупцеві відповідно до договору про відчуження.

Тобто це, або яка має бути сплачена, або яка вже сплачена фактично.

ПОДОЛЯК І.І. Ми ж говоримо про привілейоване право...

КРАЙНЯК Ю.О. Про переведення прав і обов'язків за цим договором. Тобто, якщо ви мені продали з порушенням привілейованого права, то тоді орган культурної спадщини подає до нас з вами позов. І він мої права покупця переводить на себе, а відтак він має сплатити гроші вам, якщо...

ПОДОЛЯК І.І. Тоді мова не йде про ринкову ціну. Він може продати по змові не за 2 мільйони, а за 2 тисячі.

КРАЙНЯК Ю.О. Мова іде про договірну. Тобто якщо...

ПОДОЛЯК І.І. Але я тобі можу продати не за 2 мільйони, а за 2 тисячі.

КРАЙНЯК Ю.О. А це ж привілейоване право. Тобто, якщо ви продали за 2 тисячі, а орган культурної спадщини каже, що у мене є привілейоване право, то і він купує за 2 тисячі. І це, до речі, зменшує можливості для оптимізації, так, щодо зменшення ціни.

Якщо ми погодили за договором за 2 тисячі продати об'єкт, ринкова вартість якого 2 мільйона, то це означає, що орган цей, реалізуючи привілейоване право, він отримає мої права покупця і відповідно обов'язки покупця. Тобто за договором ви погодили, що вас влаштує сума 2 тисячі, і ви отримаєте ці 2 тисячі.

ПОДОЛЯК І.І. Останню частину останнього речення оцього, я би реально не давала цю редакцію. Ця редакція може бути така, як ти запропонував. Вона абсолютно відповідає тому, що тут є.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так це суть в цій останній частині.

КРАЙНЯК Ю.О. Ні, це просто дві різні дії. Він або сплачує... і від цього залежить, кому сплачуються ці гроші. Якщо ви вже виконали, то відповідно вам має повертатися. Якщо ще не виконали, то відповідно мені. Хто вже отримав гроші, або відшкодовує ці виплати, або просто виконує ці зобов'язання.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. В якому статусі тоді орган державної влади дає гроші власнику, якщо на нього ще не переведені права в судовому порядку як покупця?

КРАЙНЯК Ю.О. Мова ж не йде про сплату безпосередньо цим сторонам справи. Мова іде про внесення на депозит відповідно до закону, до Процесуального кодексу.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. *(Не чути)*

КРАЙНЯК Ю.О. Грошову суму в розмірі. Цей пункт, він лише тільки визначає, в якому розмірі він вносить на депозит. Якщо ціна договору 2 тисячі гривень, то відповідно сплачує 2 тисячі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка.

АНТОНЕНКО Л.В.. Шановні колеги, в мене є таке побоювання. Наша комісія час від часу надає дуже такі формальні відмови від реалізації цього права, оскільки механізми як це право реалізувати в

строки дуже стислі, не існує, його немає. Жодного разу я не пам'ятаю за два десятки років, щоб це право вдалось реалізувати. Тому люди зазвичай на цю норму дивляться як на пусту формальність. І хтось її виконує, а хтось її не виконує, мабуть, через те, що не прочитав закон.

До чого я веду? Ми не повинні створити систему, за якої держава або орган центральної влади може отримати чуже майно за ціною, яка очевидно не є ринковою. Це неприпустимо. Тому що ми там ці процедури не оформимо, а колись побачимо, що хтось там щось передав за 2 тисячі гривень, що можна пожитися на цьому. Тому я пропонував би в будь-якому випадку схилитись до ринкової ціни, але в будь-якому випадку не менше ніж те, що там мало бути сплачено або було сплачено. Оскільки ця договірна вартість, яка три роки тому була сплачена до того ще, вона може абсолютно не відповідати ринковій вартості. Ми не можемо тут втручатися у відносини між приватними особами, які нічого поганого нікому не зробили.

Це речі дуже делікатні, і до ринкової вартості обов'язково треба прив'язатися.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Будь ласка.

\_\_\_\_\_. На практиці ми фактично не можемо викупити цю пам'ятку, хоча деякі пам'ятки аварійні продаються, у

зв'язку з тим, що дуже короткі строки позовної давності були для звернення до суду для вирішення питань...

ПОДОЛЯК І.І. У нас пропонується строк – 3 роки.

\_\_\_\_\_. Це зрозуміло. Але якщо сторони домовились продавати її не за ринковою вартістю, чому державний орган чи орган місцевого самоврядування повинен сплачувати ринкову вартість?

АНТОНЕНКО Л.В. Тому що на ньому більший обов'язок, ніж на приватній особі. Публічна особа має діяти відповідно до найвищих вимог, які ставляться до добросовісності поведінки. Приватні особи можуть вчиняти так, як їм дозволяють обставини, нотаріуси, таке інше.

\_\_\_\_\_. Власник звертається до органу охорони культурної спадщини і у зверненні своєму визначає, на яких умовах він згоден продати, по якій вартості. Чому не вирішувались ці питання органом охорони, оскільки було мало часу, щоб десь взяти ці гроші. Іноді деякі пам'ятки він не хоче викупити і на тих умовах, бо найчастіше власник занижує вартість, щоб не сплачувати податки. Оце врегулювання питання трьох років саме...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Про 3 роки ніхто не сперечається.

\_\_\_\_\_. Ми отримаємо рішення Київської ради на цю суму і будемо викупати в судовому порядку...

ПОДОЛЯК І.І. Зрозуміло.

Юрію, я хочу уточнити. У випадку продажу пам'ятки з порушенням права привілейованої купівлі, значить, я маю пам'ятку і я продала її не державі, а продала її кому-небудь...

КРАЙНЯК Ю.О. Мені, наприклад.

ПОДОЛЯК І.І. Тобі продала.

КРАЙНЯК Ю.О. А у органу ви не просили, щоб...

ПОДОЛЯК І.І. Але в органу я не просила нічого. Я навіть не знала про цей закон нічого, він не ухвалений ще навіть, я тобі її продала, цю пам'ятку. То ми пишемо, що от орган (вона або він) упродовж 3-х років може звернутися до суду з позовом про переведення на нього моїх прав...

КРАЙНЯК Ю.О. Моїх прав покупця.

ПОДОЛЯК І.І. Так? Та обов'язків.

КРАЙНЯК Ю.О. Так.

ПОДОЛЯК І.І. З одночасним, тобто він одночасно вносить на депозитний рахунок суду грошову суму, яку за договором повинен сплатити покупець.

КРАЙНЯК Ю.О. Так. А я додаю лише... А якщо він уже сплатив, то та сума, яку вже сплатив. Тобто лише тільки це додаємо. Ми не сперечаємося з приводу...

*(Загальна дискусія)*

АНТОНЕНКО Л.В. Тут ви стверджуєте про якісь дуже технічні речі. Там мова йде про ціну договору або про ціну, яка є ринковою ціною. Ви чудово розумієте, що ціна, яку...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Леоніде, вибачте, ми не про це говоримо.

ПОДОЛЯК І.І. Це міститься. Грошова сума...

*(Шум у залі)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це просто у нас інший предмет дискусії трошки.

ПОДОЛЯК І.І. ... покупець. От і все. Я пропоную в такій редакції, як це запропонував, немає зауважень, тільки от те, що в квадраті, просто прибрати, і все. Там все ясно.

КРАЙНЯК Ю.О. Тобто ми кажемо - лише тільки сума, яку мав сплатити...

ПОДОЛЯК І.І. Повинен сплатити.

КРАЙНЯК Ю.О. Або якщо за договором вона була сплачена фактично менша, то ми, нас це не...

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пане Ярославе. Колеги, вибачте, члени комітету хочуть сказати, я всім надам слово. От пан Ярослав хоче сказати давно. Я надаю йому слово. Ви теж висловитесь.

ЛЕСЮК Я.В. Я хочу для себе трішки в'яснити два питання. Перше. Ми кажемо, от було 5 років, стало 3 роки. Так?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні-ні-ні. У нас було в законопроекті 3 роки, була одна з поправок, яка пропонувала, ми її відхилили. Так.

ЛЕСЮК Я.В. А по другому питанню. Ми кажемо, у випадку порушення права привілейованої купівлі відповідний орган культурної спадщини протягом 3-х років може звернутися. А може й не звертатися...

КРАЙНЯК Ю.О. Звичайно, це його право.

ЛЕСЮК Я.В. А як це? Тобто оце порушення, воно, як би, "привілейованої купівлі з порушенням права". Тобто порушення, як би, такого не було? *(Шум у залі)* .... Порушення права - тоді держава зобов'язана звертатися. Тобто тут ми говоримо про різні права порушені.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ні-ні. Це його право – звертатися чи не звертатися.

*(Загальна дискусія)*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А якщо немає коштів?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Він може звертатися. Може не звертатися. Він не зобов'язаний.

Колеги, дивіться, ми по цій поправці дійшли компромісу, що ми її в цьому варіанті, який колега Крайняк прочитав без останнього речення, тобто ставимо...

ПОДОЛЯК І.І. Не без останнього речення, а без частин цього останнього речення.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Яку за договором повинен сплатити покупець. Покупець – крапка. Крапка.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за це, прошу проголосувати.

Дякую. Рішення прийнято.

Наступне.

КРАЙНЯК Ю.О. Це була 7-а, 8-а, 9-а.

ПОДОЛЯК І.І. Зараз ідемо до 10-ї.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зараз 10-а.

КРАЙНЯК Ю.О. 10 поправка. Ну знову ж таки це стосується нотаріальних цих питань, ми вже вирішили це питання, що ми відхиляємо з приводу обов'язкового нотаріального оформлення для такої категорії договорів, тому пропонується її відхилити, крім того, що цієї норми не було в первісно проголосованому законопроекті, тобто це суперечить Регламенту.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб відхилити цю поправку, прошу голосувати.

Дякую. Рішення прийнято.

БАБЕНКО В.О. Ще прохання. От це де 12 позиція, її виключити тоді... Її виключити, тому що в чинній редакції уже є слово "їх", а не "їхній".

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це редакційна правка, це комітет вправі зробити.

Так, колеги, наступна поправка. Білозір.

КРАЙНЯК Ю.О. Поправка Білозір. Пропонується її відхилити, тому що немає визначення, що таке "примусова охорона" взагалі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за це, прошу голосувати. Дякую, рішення прийнято.

КРАЙНЯК Ю.О. 12-у пропонується також відхилити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 12-а це що?

КРАЙНЯК Ю.О. Це народного депутата Голубова. Він пропонує виключити цей блок щодо внесення змін до статті 21 в принципі

Закону про культурну спадщину. А у нас там ціла купа поправок, чому ми її приймаємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб відхилити, прошу голосувати. Дякую, рішення прийнято.

Наступна, 13 поправка.

КРАЙНЯК Ю.О. 13 і 14 поправки, вони стосуються однієї і тієї самої частини. Пропонується їх розглянути одночасно і просто врахувати редакційно, і запропонувати нову редакцію.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Яку?

КРАЙНЯК Ю.О. Я пропонував: "Якщо в результаті дій або бездіяльності власника пам'ятки "щойно виявленого об'єкту" ми прибираємо, правильно?"

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

КРАЙНЯК Ю.О. "Їх частин" ми залишаємо взагалі?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Да.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Залишаємо.

КРАЙНЯК Ю.О. "...пам'ятка, їх частин, їм загрожує пошкодження або знищення, відповідний орган охорони культурної спадщини приймає рішення про оголошення власнику пам'ятки ("щойно виявленої" ми знову забираємо) попередження про примусовий викуп (надалі – "попередження"). Попередження повинно містити в собі виклад обставин, із яких орган охорони культурної спадщини виходив, визнаючи наявність загрози пошкодження або знищення відповідного об'єкта, визначає види робіт, які, на думку органу, повинен зробити власник для усунення загроз, та встановлює строк для їх здійснення. Встановлений строк повинен бути розумним, враховувати складність робіт та не може бути менше одного місяця та більше одного року".

ПОДОЛЯК І.І. А у нас є вже подальша...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, це фактично майже ваша правка, просто вона редакційно інакше виписана.

КРАЙНЯК Ю.О. Да.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тому що він брав ваші правки і, в принципі, працював з ними редакційно. Воно не суперечить тому, що ви написали.

КРАЙНЯК Ю.О. Щоб було більш причесано закон, тому що закон сам в первісному...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, хто за те, щоб прийняти цю редакційну правку, прошу голосувати. Хто за?

ПОДОЛЯК І.І. Ми говорили про голову, зачекайте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте!

ПОДОЛЯК І.І. Ми говорили про 13 правку.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми дві правки 13 і 14 пропонуємо врахувати частково в редакції, запропонованій комітетом. Вони дві враховані частково (і перша, і друга) процедурно, в тій редакції, яку щойно прочитав Юрій. Я слідкував за текстом вашої правки. Воно не суперечить тому, що ви написали.

ПОДОЛЯК І.І. *(Не чути)*

КРАЙНЯК Ю.О. Чому?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, ми випишемо, вона є тут виписана. Якщо ми її підтримаємо так, як вона є тут виписана, враховуючи особливості цих двох правок редакційно...

ПОДОЛЯК І.І. Вона що погано виписана була, ця правка?

КРАЙНЯК Ю.О. Ні, ваша була добре виписана. Я вашу фактично ж і брав.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Він взяв вашу, тільки переформулював у відповідності...

ПОДОЛЯК І.І. Де?

КРАЙНЯК Ю.О. Наприклад, у вас орган культурної спадщини направляє повідомлення. Я замінив, що приймає рішення про оголошення попередження про примусовий викуп. Не прямо, що вони відправили повідомлення без прийняття рішення, щоб був якийсь юридичний акт, за який орган несе відповідальність.

ПОДОЛЯК І.І. Ти про 14-у говориш?

КРАЙНЯК Ю.О. Я кажу про 13 і 14.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ваша 14-а.

КРАЙНЯК Ю.О. Давайте я ще раз її зачитаю.

ПОДОЛЯК І.І. Давай.

КРАЙНЯК Ю.О. Якщо в результаті дій або бездіяльності власника пам'ятки (їх частин), їм загрожує пошкодження або знищення, відповідний орган охорони культурної спадщини приймає рішення про оголошення власнику пам'ятки (їх частин) попередження про примусовий викуп...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У вас робить власнику попередження. В нього пряме рішення про...

КРАЙНЯК Ю.О. Попередження повинно містити в собі виклад обставин, з яких орган культурної спадщини виходив, визначивши наявність загрози пошкодження або знищення відповідного об'єкта, визначає види робіт, які, на думку органа, повинен здійснити власник для усунення загроз та встановлює строк для їх здійснення.

Встановлений строк повинен бути розумним, враховувати складність робіт та не може бути меншим одного місяця та більше одного року. Цей строк може бути продовжений органом культурної спадщини не більше, ніж на 6 місяців за вмотивованою заявою власника.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. В мене питання. Якщо він визначив якісь там види робіт, які він має здійснити, але власник їх не зробив, але при цьому привів пам'ятки в нормальний стан, тоді що?

КРАЙНЯК Ю.О. Тоді він усуває загрози.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Тоді для чого прописувати? Просто як декларативно допомогти власнику, знати, які він має здійснити дії, чи що?

КРАЙНЯК Ю.О. Добре. Ну тоді як? Не визначати види робіт.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Може, не прописувати так дуже детально.

КРАЙНЯК Ю.О. Ми кажемо про форму фактично цього попередження.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Поставить стінку між двома картонкою і скаже, що я розділив приміщення. Виглядає добре, а те, що я тикнув пальцем і воно розвалилось, вибачте, але ж виглядає добре.

ПОДОЛЯК І.І. Але не більше, ніж на півроку.

КРАЙНЯК Ю.О. Але не більше, ніж на півроку. Цей строк може бути продовжений органом культурної спадщини не більше, ніж на 6 місяців за вмотивованою заявою власника.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, хто за те, щоб ці дві поправки редакційно врахувати в зазначеній редакції, прошу голосувати. Дякую.

Ідемо далі.

БАБЕНКО В.О. Ще прохання повернутись до пункту 14. Треба виключити з назви статті слово "пам'яток" і замінити словами "об'єктів культурної спадщини".

В назві статті 21, де примусове відчуження або викуп пам'яток, в нас законопроектom запропоновано замінити пам'яток на об'єктів культурної спадщини. Ми прийняли рішення, що в нас тільки пам'яток стосується, то треба це виключити. Цю поправку для того приймаємо, що треба проголосувати.

КРАЙНЯК Ю.О. Тобто за Законом про комітети комітет сам приймає поправку.

ПОДОЛЯК І.І. Ми можемо проголосувати, що по тексту цього законопроекту ми вилучаємо з регулювання..

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Можемо. Хто за те, щоб по тексту всього законопроекту...

ПОДОЛЯК І.І. Ні, не всього законопроекту.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. А тільки в статтях, які стосуються викупу відчуження.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб в тексті законопроекту, в статтях, які стосуються викупу відчуження об'єктів пам'яток культурної спадщини, забрати слова "щойно виявлених об'єктів культурної спадщини", прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято. Далі.

\_\_\_\_\_. Це по всіх забрали?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, тільки 20 і 21 статті.

\_\_\_\_\_. 21 стаття. До речі, вони.... щойно виявлені. Поки на них зробиш документацію, ми їх викупити не можемо. ...  
(Не чути)

Розумієте, 20 стаття, це привілейоване право, там нормально, власник продає, то це одне питання, а коли вона, як в 21-й, вже зруйнована і в примусовому порядку, то щойно виявлені, ми наполягаємо, щоб теж можна було викупати.

ЛЕСЮК Я.В. Комітет може і назад проголосувати.

*(Загальна дискусія)*

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. Режим використання визначається тільки щодо пам'ятки. Тому в такому, в попередньому стані, коли не було ще визначено попередній стан пам'ятки і вона ще не внесена до реєстру і ще невідомо, чи вона буде внесена, чи ні, не можна встановлювати...

\_\_\_\_\_. *(Не чути)*

ПОДОЛЯК І.І. Чому? Стіни вносять, уламки вносять, фундамент вносять в перелік пам'яток.

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні. Звичайно, в аварійному стані. Вибачте, якщо руїни Стародавньої Греції – це пам'ятки взагалі архітектури чи ні? Чи ми їх маємо відремонтувати?

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Є позиція членів комітету, ми можемо послухати інших членів комітету. Тобто позиція полягає в тому, що законопроект по всьому тексту, який стосується примусового викупу, може стосуватися лише пам'яток, а не щойно виявлених об'єктів.

ЛЕСЮК Я.В. Для цього потрібен новий закон.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Він не новий закон, просто...

ЛЕСЮК Я.В. *(Не чути)* ...є логіка, розумієте. Це якраз теж ми можемо знати, що з цього пам'ятника: буде він зареєстрований чи...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Добре. Ми до 21 статті вже дійшли, Юра, чи ні?

КРАЙНЯК Ю.О. Зараз ми якраз її розглядаємо.

*(Загальна дискусія)*

ПОДОЛЯК І.І. Я хочу ще раз повернутися до наших баранів, щоб ми розуміли. Ми тут не займаємося демагогією. Ми розуміємо так само тут, на цьому депутатському комітеті, всі проблеми і виклики, які є з пам'ятками, які руйнуються і які не руйнуються, які є в приватній власності і є в державній та в муніципальній власності, і так само руйнуються.

Тому давайте ми щодо нововиявлених об'єктів, тому що ми так само всі тут добре розуміємо, нововиявлений об'єкт, примусовий викуп за копійки, потім все решту...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви можете навести якийсь болючий приклад нововиявленого об'єкту?

*(Загальна дискусія)*

ПОДОЛЯК І.І. А скільки коштів зарезервовано в міському бюджеті міста Києва на те, щоб цю щойно виявлену... Просто яка гарантія того, що після того, як КМДА набуде у власність ту щойно виявлену пам'ятку, вона через місяць часу буде врятована, законсервована, відреставрована і стане доступною для огляду?

\_\_\_\_\_. У нас це прописано в програмі.

ПОДОЛЯК І.І. Я розумію. Гарантії які є? Тобто все зрозуміло, да? А тут поміняється власник, потім власником буде КМДА, і тих 1200 щойно виявлених, ново виявлених пам'яток, які ще невідомо, чи стануть пам'ятками, які, безсумнівно, руйнуються, і нам серце кров'ю обливається, після того, коли зміниться власник з приватного на державний або комунальний, гарантії, що впродовж місяця чи півтора року ця пам'ятка буде збережена як пам'ятка, немає ніякої. Тому я не

розумію про що ми сперечаємося. Але я розумію дуже добре, що за пам'яткою йде земля, йде...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пані Ірина, почекайте!

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Можна репліку?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

\_\_\_\_\_. Дивіться, якщо у нас є щойно виявлена пам'ятка, не факт, що місто її буде викупувати. Але якщо це буде в законі, то власник цієї щойно виявленої пам'ятки буде боятися, що він її може втратити, що місто може у нього її викупити за якусь ціну чи безцінь і забрати у нього цю пам'ятку. Тому власник щойно виявленої буде намагатися утримувати ту пам'ятку в нормальному стані.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене ще питання до пана Леоніда. Яка ваша думка?

АНТОНЕНКО Л.В. Моя думка така, що якщо ми пишемо Закон про примусовий викуп публічною владою чужої власності, то ми мусимо ґрунтуватися на презумпції того, що ця публічна влада діє добросовісно. Якщо це інша презумпція, взагалі цей закон писати не потрібно. Це перше.

Друге. Звичайно, кожна рада має свої пріоритети. І цей проект рішення, який ми підготували, ці пріоритети ми збираємося визначати з залученням громадської думки шляхом електронного опитування. Кожного року ми не більше ніж три об'єкти повинні викуповувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, у мене питання про інше.

АНТОНЕНКО Л.В. Тому чим ширший той пул об'єктів, які ми громаді пропонуємо для того, щоб вони прийняли своє рішення, тим краще, тому що статус – це така дуже юридична...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, ні, почекайте!

АНТОНЕНКО Л.В. Будинок, який стоїть і розвалюється ...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, чекайте! Я розумію, що будинок, який стоїть і розвалюється, якщо його хтось викупив, то власник має право, щоб цей будинок розвалювався, якщо він не шкодить довкіллю чи зовнішньому вигляду, яке контролює місто або Міністерство культури. А якщо він не шкодить, то він може розвалюватися, це його власність. Він його купив. І права приватного власника при всій повазі до публічних органів не мають права порушувати публічні органи.

У нас питання стоїть про що? Чи ми говоримо лише про пам'ятки архітектури, коли для всіх чітко зрозуміло, між іншим, про що ми говоримо. Це пам'ятка, яка є в реєстрі. Чи ми розширюємо це поняття щойно виявленими об'єктами? Що таке "щойно виявлені"? Ну тобто вибачте, але Київ давно, як і всі інші міста, облікований. Ми не можемо зараз тут знайти пам'ятку або дуже рідко знайдемо пам'ятку XVI чи XVII, чи навіть XVIII століття, правда? Вони вже є або пам'ятками дослідження, або досліджені й не є пам'ятками.

Що таке "щойно виявлена пам'ятка"? Це що? Де в Києві щойно виявлена в цьому році пам'ятка? Це що?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. У нас таких 1200 щойно виявлених пам'яток в Києві.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А хто сказав, що вони пам'ятки? Це хтось сказав, що 1200 будинків теоретично, можливо, можуть стати пам'ятками. Ну але з таким же успіхом я можу сказати, що, наприклад, мій будинок, побудований в XX столітті – такий прекрасний будинок, зараз так побудований прекрасно, що він може бути пам'яткою кінця XX століття. І що?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В той час, коли те, що сьогодні ми не вважаємо пам'яткою... *(Шум у залі)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну так нема питань! Так внесіть в реєстр...

*(Загальна дискусія)*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Облікова документація лежить там по 5 років.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте, це інше питання. Послухайте, це інше питання. Скажіть мені, колеги, скажіть мені, хто це пам'ятає, чи є обов'язки Мінкульту в якісь терміни визначати пам'ятки?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Є закон.

НЕЧИПОРЕНКО Ю.В. В місячний термін...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тобто Мінкульт, ви вважаєте...

ПОДОЛЯК І.І. Якщо Мінкульт тримає по 5 років, я ще дотепер не розумію, чому у нас немає судового позову до Мінкульту хоч одного.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну це правда. Якщо закон це визначає.

ПОДОЛЯК І.І. Слухайте, суд – це ж не розстріл. Це спір. А ви знаєте, скільки разів було так, що орган місцевого самоврядування

подає до суду на інший орган місцевого самоврядування і виграє справу? А ви знаєте, скільки разів було так, що було подано справу до суду за бездіяльність будь-якого органу? І судом зобов'язано цей орган, який бездіяв, зобов'язано укласти і таке інше? У Львові купа нерухомості і купа земельних ділянок так пішло, тому що Львівська міська рада, наприклад, на відповідних термінах не ухвалювала рішення. Ви можете тоді до суду позиватися. Ви повинні це робити. І це не політичне рішення, це абсолютно правове.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, дивіться, по-перше, послухайте, ми хочемо, щоб цей закон було прийнято. В парламенті сидять такі самі люди, депутати, які не все життя були депутатами. В когось були чи якісь компанії, чи власність – будинки. Нововиявлені – це ж не тільки Києва стосується. Це стосується всієї України. І це буде реальна загроза для всіх цих людей, які й так не хочуть за це голосувати. Ми можемо підтримати цей законопроект, і лише тоді, коли все буде чітко виписано, коли буде зрозуміло, що ми не можемо розширити його, розумієте, що хтось буде боятися. Ну, допустимо, в місті Києві, може, будуть менше боятися. Наприклад, в місті Харкові будуть більше боятися вороги якогось їхнього керівництва, що завтра їхнє керівництво прийде і скаже: "Вибач, твій будинок це щойно виявлена пам'ятка. Тому до побачення, ми в тебе його забираємо, бо ти з нами погано повівся чи в іншу політичну партію вступив".

АНТОНЕНКО Л.В. Якщо це політичне рішення, то давайте тоді йти поступово. Якщо процедура щодо пам'яток запрацює дійсно, потім можна її розширювати далі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Логічно.

АНТОНЕНКО Л.В. Сьогодні жоден об'єкт не...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Погоджуюсь. Погоджуюсь.

Колеги, давайте далі. Ми, в принципі, рішення поки що прийняли. Йдемо далі. Що в нас далі?

КРАЙНЯК Ю.О. Поправка 15.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, поправка 15.

КРАЙНЯК Ю.О. Її пропонується відхилити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, будь ласка. Бо Ірина Ігорівна справедливо мене підштовхує.

ПОДОЛЯК І.І. Ми не пройдемо сьогодні до кінця, ви це розумієте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пройдемо зараз швидко.

*(Загальна дискусія)*

КРАЙНЯК Ю.О. По суті там поправок 50.

*(Загальна дискусія)*

ПОДОЛЯК І.І. А то ми пройдемо завтра між 14-ю і 16-ю.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Можемо? Ні?

ПОДОЛЯК І.І. У п'ятницю перед Законом про мови пройдемо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У п'ятницю теж у нас щось є.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Там дипломати по закону, активісти, дипломати. Коротше, вже все розписано.

ПОДОЛЯК І.І. Це де, у Гопко?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У нас тут.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В п'ятницю?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, час ми знайдемо.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Який пункт зараз? Чому ж ми так погодились? Тоді ми туди не підемо.

ПОДОЛЯК І.І. Ні. Ми туди не можемо не йти. Я туди мушу піти.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні. "Я туди мушу піти" – це значить, що не буде кворуму. Це можемо всі разом туди йти або всі разом не йти. На 17 годину ми ідемо до Климпуш на нараду сьогодні. Ми мали встигнути це пройти і туди піти.

Добре. 15 поправка.

КРАЙНЯК Ю.О. 15 поправку пропонується відхилити, тому що фактично виключаються всі зміни до статті 21.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб відхилити цю поправку, прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято.

16 поправка.

КРАЙНЯК Ю.О. 16 поправка. Її пропонується також відхилити, бо вводиться індивідуальне обмеження права власності.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за це, прошу голосувати. Дякую.  
Рішення прийнято.

17 поправка.

КРАЙНЯК Ю.О. Пропонується врахувати 17 поправку.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто за те, щоб її врахувати, прошу голосувати. Дякую. Рішення прийнято.

КРАЙНЯК Ю.О. Наступна поправка 18 Новак. Слід розглядати поправки з 18 до 22 всі разом. У мене є редакція, яка пропонується вам.

ПОДОЛЯК І.І. Новак пропонує процедуру скерування щодо попередження. Ми пропонуємо в 19 статті не тільки скерування, а ще і вручення.

КРАЙНЯК Ю.О. І оголошення.

ПОДОЛЯК І.І. І оголошення. Тобто, якщо тільки скерувати, він може ніколи не отримати, то до нього прийшли і все забрали.

КРАЙНЯК Ю.О. Я виписав статтю так, як написано в Процесуальному кодексі. Там також є вручення повістки, наприклад,

і що вважається днем вручення. І там незалежно від того, отримав він фактично цю повістку чи ні, якщо він перебуває за юридичною адресою і він її не змінив в реєстрі, і йому направили повістку, то вважається, що вона вручена.

Я можу зачитати, як я запропонував. Попередження надсилається: перше, юридичним особам та фізичним особам, підприємцям за адресою місцезнаходження, місця проживання, що зазначено в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб.

Друге. Фізичним особам, які не мають статусу підприємця, за адресою їх місця проживання чи місця перебування, зареєстрованого у встановленому законом порядку. Тобто це те, що у всіх процесуальних кодексах є.

Наступне. Днем вручення особі попередження є: перше – день вручення і попередження під розписку, друге – день отримання органу охорони культурної спадщини повідомлення про доставлення листа з попередженням на адресу особи, тобто це "обратка" поштова про відправлення. І третє – день проставлення у поштовому повідомленні відмітки про відмову отримати лист з попередженням чи відмітки про відсутність особи за адресою місцезнаходження, місця проживання чи перебування особи, що зареєстровані у встановленому законом порядку, якщо ця особа не повідомила органу охорони культурної спадщини іншу адресу.

Я просто переписав з Процесуального кодексу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. По-моєму, це логічно.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Ми можемо врахувати поправку 22, де ми говоримо про нерезидентів.

ПОДОЛЯК І.І. Я володію пам'яткою і я вже на Карибах.

КРАЙНЯК Ю.О. Треба відправляти на Кариби. А як же? Він же власник. Власника треба повідомити.

СМОЛІНСЬКА Ю.Ю. Так можна врахувати нашу поправку?

КРАЙНЯК Ю.О. Ви пропонуєте у вашій поправці, якщо адреса знаходиться не в Україні, а в ... Ви просто на адресу пам'ятки.

ПОДОЛЯК І.І. Шляхом відправлення міжнародної повістки службою доставки за адресою, зареєстрованого місцезнаходження або місця проживання власника об'єкта.

КРАЙНЯК Ю.О. Так це ж те саме, що в першій частині.

А, я зрозумів. Тобто у нас є Єдиний державний реєстр. Або ми просто можемо додати "або за іншою зареєстрованою адресою", так? Давайте додамо, так?

*(Загальна дискусія)*

КРАЙНЯК Ю.О. Я ще раз повторю, що я переписав просто з того, що є в чинному законі, щоб воно було простіше.

Тобто у нас є "попередження надсилається юридичним особам та фізичним особам-підприємцям за адресою місцезнаходження, що зазначено в Єдиному державному реєстрі юридичних і фізичних осіб, підприємців та громадських формувань". Ми до цього додаємо, що у випадку нерезидентів - за адресою, яка...

АНТОНЕНКО Л.В. Справа в тому, що нерезиденти в цьому реєстрі...

КРАЙНЯК Ю.О. Я ж і кажу, що у випадку нерезидентів, ми додаємо їх там, можемо додати...

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми і пропонуємо до цієї редакції, яку пан Крайняк зачитав, додати пункт, що стосується нерезидентів з правки пані Подоляк. І таким чином врахувати ці всі поправки до цього пункту редакційно.

АНТОНЕНКО Л.В. *(Не чути)*

КРАЙНЯК Ю.О. Ми пропонували наступним абзацом це вирішити.

ПОДОЛЯК І.І. Тобто це редакційно.

КРАЙНЯК Ю.О. В цій самій частині. Так.

ПОДОЛЯК І.І. 22-у ви берете, так?

КРАЙНЯК Ю.О. Так. У нас наступний абзац.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Вона врахована редакційно, але всі пункти, які стосуються нерезидентів, вони беруться в текст закону.

КРАЙНЯК Ю.О. Ще в другий абзац, те, що ми пропонували: власник пам'ятки ("щойно виявленого" прибрали) культурної спадщини, зареєстроване місце проживання, перебування чи місцезнаходження якого невідоме, повідомляється про оголошення йому попередження шляхом направлення листа з попередженням на адресу відповідної пам'ятки (це те, що у вас було запропоноване) та публікацією повідомлення про оголошення попередження на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері охорони культурної спадщини. Повідомлення про оголошення попередження може розміщуватись на фасаді об'єкта культурної спадщини, відносно якого здійснюються заходи щодо викупу відповідно до вимог цього закону.

АНТОНЕНКО Л.В.. *(Не чути)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо він отримав і все визнав.

КРАЙНЯК Ю.О. Якщо він отримав – це по-перше. А по-друге.

АНТОНЕНКО Л.В. *(Не чути)*

КРАЙНЯК Ю.О. Я подумав, що було би логічно, щоб дати йому право. Тобто, якщо він вважає це за необхідне. Просто теоретично, наскільки я розумію, на фасаді взагалі культурної спадщини клеїти оголошення – це якось.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Є питання.

КРАЙНЯК Ю.О. Да, попахує вандалізмом. Я тому і пропоную, щоб залишити, щоб це було право. Тому що, щоб у нього був вибір: чи вважає він за необхідне це робити.

*(Загальна дискусія)*

КРАЙНЯК Ю.О. Я виходив з того, що такі попередження мають десь централізовано публікуватися. Так, наприклад, як з оголошенням про банкрутство: воно ж не публікується в місцевій пресі, а публікується в "Голосі України" та в "Урядовому кур'єрі",

тобто в загальнодержавних. І так само і цей сайт: щоб я, наприклад, заходив в одне місце і я отримував інформацію по всіх органах.

ПОДОЛЯК І.І. Там мають бути пам'ятки національного значення, пам'ятки місцевого значення. І там має бути розміщена ця інформація. Вони будуть знати, що вони повинні скеровувати цю інформацію.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, вони опубліковують. Навіть оці списки по акторам, це приймає рішення там СБУ чи РНБО, а публікує Мінкульт, і вони це швидко роблять. *(Шум у залі)* Ні, ні, воно працює.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Або ми можемо у себе опублікувати.

ПОДОЛЯК І.І. А ви можете дублювати, вам це ніхто не забороняє.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Можемо дублювати, да.

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, хто за те, щоб ці правки врахувати редакційно, з 18-ї по 22-у, в редакції, викладеній комітетом з урахуванням пунктів нерезидентів, які прописані в 22-й статті. Хто за це, прошу голосувати. Дякую, рішення прийнято.

Наступне.

КРАЙНЯК Ю.О. Поправка 23-я, це поправка Голубова. Поправки 23- 25 пропонується розглядати одночасно. Це стосується, знову ж таки, тієї ж самої процедури примусового викупу. У мене є запропонована поправка, редакція 23-ї поправки Голубова, 24-ї Луценка, 25-а Подоляк. Я можу їх зачитати, вона маленька виходить.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А можна якось роздати, у вас є...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У нас роздається членам комітету. Просто члени комітету отримують пакети. *(Шум у залі)*

КРАЙНЯК Ю.О. "Якщо власник пам'ятки, їх частини, протягом строку, встановленого в попередженні, з моменту вручення попередження не вживе передбачених у попередженні заходів щодо їх збереження, зокрема у зв'язку з неможливістю створення необхідних для цього умов, орган охорони..."

ПОДОЛЯК І.І. Як це? Якщо власник впродовж терміну, встановленого...

КРАЙНЯК Ю.О. ...у попередженні, не вживе передбачених заходів...

ПОДОЛЯК І.І. Не заходів. В зв'язку з тим, що у нього немає для цього умов.

КРАЙНЯК Ю.О. "...не вживе заходів, передбачених у попередженні, щодо їх збереження, зокрема у зв'язку з неможливістю створення необхідних для цього умов".

ПОДОЛЯК І.І. От що це означає?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, дивіться! Колеги, дивіться! Колеги! Що я пропоную зараз? Ми почали над цим працювати. Оскільки у нас зараз зустріч з іноземними послами, з керівниками українських представництв щодо наших законів, от ми до цього пункту дійшли, тексти у вас є, я хотів би, щоб ви якраз спокійно ознайомилися з запропонованим комітетським текстом, щоб у вас був час для цього, ви маєте. Ви можете отримати, Ірина Гандзюк всім надішле, хто хоче, текст з правками, це всі таблиці в електронному вигляді. Ви можете залишити пошту і отримати. Ми максимально швидко призначимо наступне засідання і вас проінформуємо, коли це буде. А ви подумаєте.

Дивіться, у нас зараз склалася консолідована думка, що ми хочемо дуже чітко визначити, чому ми сконцентрувалися на пам'ятках, відкинувши нововиявлені об'єкти. Бо, по-перше, ми хочемо, щоб проголосував зал, а по-друге, ми не хочемо, щоб було зловживання. Якщо, наприклад, у вас є бачення чи критерій оцінки цих нововиявлених об'єктів або інші якісь думки на підставі тих правок, які є, ви теж з ними попрацюєте, оскільки ми не закрили цю сторінку, то ми максимально швидко зберемося, і ви будете більше теж готові до цього нашого наступного засідання. Добре?

*(Шум у залі)*

КРАЙНЯК Ю.О. Там ще потрібно буде з санкціями визначитися...

*(Загальна дискусія)*

КРАЙНЯК Ю.О. Якщо враховувати все-все-все, тому що там 4 поправки...

ПОДОЛЯК І.І. І воно один за одним тягнеться.

КРАЙНЯК Ю.О. Хтось одне до одного додає, так, і виходить, що якщо їх всіх ліпити, всіх разом, ці поправки...

ПОДОЛЯК І.І. Разом є поправки Голубова – зрозуміла їх природа. Поправка Білозір – зрозуміла її природа. Поправки Новак – там одна була поправка. Луценка – ви практично врахували те, що його хвилювало в першій частині цій. А всі решта...

*(Загальна дискусія)*

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми ж тому і вирішили, що ви спокійно...

КРАЙНЯК Ю.О. Деякі питання я просто взяв уже з проголосованих законів, наприклад, що ми зараз показали.

ПОДОЛЯК І.І. А те, що стосується процесуального...

*(Загальна дискусія)*

КРАЙНЯК Ю.О. Ну те, як я бачу, так я й пропоную.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Юрію, у мене питання до вас. З Леонідом, пам'ятаєте, ми колись знайомились з вами... Пан Леонід, він теж, коли ми писали цей законопроект про медіа, він про банки писав законопроект.

КРАЙНЯК Ю.О. Все, я зрозумів. Я згадав.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Значить, просто він хоче з вами поспілкуватися. Ви домовтеся про час.

*(Шум у залі)*